

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Judecător: S. Tizu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru

Dosarul nr. 2rac-214/18

ÎNCHEIERE

27 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului
Judecătorii

Ion Druță
Luiza Gafton, Victor Burduh

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Asociația Obștească Centrul de Informații „Genderdoc-M”, prin intermediul avocatei Doina Ioana Străisteanu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească Centrul de Informații „Genderdoc-M” împotriva Instituției Publice Naționale a Audiovizualului „Teleradio-Moldova” cu privire la recunoașterea faptului discriminării în acces la serviciile disponibile publicului, încasarea prejudiciului material, moral, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de către Asociația Obștească Centrul de Informații „Genderdoc-M” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 ianuarie 2017,

c o n s t a t ă :

La 27 ianuarie 2016, AO Centru de Informații „Genderdoc-M” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva IPNA „Teleradio-Moldova” cu privire la recunoașterea faptului discriminării în acces la serviciile disponibile publicului, încasarea prejudiciului material, moral, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că s-a adresat către IPNA „Teleradio-Moldova” cu solicitarea de a plasa câteva spoturi sociale produse de reclamant și anume „ce ar fi dacă ai ști că este homosexual” și „ce ar fi dacă ai ști că este lesbiană”, la televiziunea „Moldova 1”.

În continuare, la 29 aprilie 2015 orele 17:17, reprezentanta reclamantei, Lucia Aprodu acceptă oferta pârâtului din opțiunea nr. 1, adică pentru 86 spoturi, 51 minute pentru perioada 08 – 24 mai 2015. Ulterior, la 04 mai 2015, ora 12:17, reprezentanta pârâtului, Liliana Sandu, confirmă acceptarea ofertei, expediază contractul, media-planul și contul. Actele primite au fost semnate de reclamant,

achitarea prețului serviciului făcut prin transferul în aceeași zi de 04 mai 2015 în sumă de 87341,50 lei și au fost duse la sediul pârâtului.

Astfel, reclamanta susține că în acel moment a fost încheiat contractul, fapt confirmat prin corespondența părților.

A mai relatat că în continuare pârâtul a solicitat o amânare a executării contractului semnat până în luna septembrie 2015, fapt acceptat de reclamant.

La 09 septembrie 2015, reclamanta adresează pârâtului cerere prin care îi amintește despre obligația de a executa contractul semnat și achitat de reclamant, astfel, prin răspunsul din 28 septembrie 2015 pârâtul comunică că cererea înaintată nu poate fi acceptată din considerentul necorespunderii conținutului spoturilor video propuse spre valorificare prevederilor art. 19 pct. 6 din Codul Audiovizualului a RM.

A menționat că deși orientarea sexuală nu este prevăzută în mod expres în lista criteriilor interzise de discriminare enumerate în art. 1 alin. (1) din Legea nr. 121, legislatorul lasă lista deschisă, indicând și termenul „sau orice alt criteriu similar”, ceea ce permite instanței de judecată să extindă lista criteriilor pentru situațiile neprevăzute de lege.

A mai susținut că o dată ce pârâtul a făcut două oferte de preț cu media plan, negociate cu reclamantul și în final aprobată una singură de ambele părți și fiind achitat prețul de reclamantă, pârâtul avea obligația reală de executare a contractului în termenii și condițiile negociate de părți.

Astfel, contractul se consideră încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale. Esențiale sunt acele clauze care sunt stabilite ca atare prin lege, reies din natura contractului sau asupra cărora, la cererea uneia din părți, trebuie realizat un acord. În cazul dat, esențiale pentru contractul semnat de către părți sunt capacitatea părților, consimțământul părților (negocierea a fost realizată benevol), obiectul (două spoturi sociale), prețul contractului (mediaplanul cu costul minutelor), termenii de executare a contractului (08 – 24 mai 2015, ulterior 16 – 30 septembrie 2015).

În acest sens, susține că neexecutarea obligației de către pârât a fost motivată de atitudinea discriminatorie față de reclamantă, organizație neguvernamentală a persoanelor LGBT.

Consideră că are dreptul la repararea prejudiciului moral cauzat prin neexecutarea obligației asumate, pe care îl estimează la suma de 30000 lei, precum și prejudiciu material, care se constituie din prețul serviciului achitat în ziua de 04 mai 2015, dobânda de întârziere pentru rambursarea prețului serviciului achitat și anume, 24,5% din suma datorată.

În contextul celor nominalizate, reclamanta solicită recunoașterea pârâtului responsabil de discriminarea în acces la serviciile disponibile publicului motivată de orientarea sexuală a reclamantului și anume, neexecutarea obligației de a amplasa spoturile sociale „ce ar fi dacă ai ști că este homosexual” și „ce ar fi dacă ai ști că este lesbiană”, la televiziunea „Moldova 1”, încasarea din contul pârâtului în beneficiul acesteia a prejudiciului moral în sumă de 30000 lei, a prejudiciului material în mărime de 87341,50 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 26 ianuarie 2017, cererea de chemare în judecată depusă de AO Centru de Informații „Genderdoc-M” împotriva IPNA „Teleradio-Moldova” cu privire la recunoașterea faptului discriminării în acces la serviciile disponibile publicului, încasarea prejudiciului material, moral, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, s-a respins ca nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017, s-a respins cererea de apel depusă de AO Centru de Informații „Genderdoc-M”, fiind menținută hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 26 ianuarie 2017.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 02 aprilie 2018, AO Centrul de Informații „Genderdoc-M”, prin intermediul avocatei Doina Ioana Străisteanu (mandatul nr. 0957107 din 25.01.2016), a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017 și a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 26 ianuarie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele judecătorești ierarhic inferioare, recurentul făcând trimitere la prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), b), c) și alin. (4) CPC, a invocat că atât instanța de fond cât și cea de apel, nu a citat legal recurenta, nu au stabilit esența litigiului și normele de drept care guvernează obiectul litigiului, precum și au apreciat superficial probele.

La 21 mai 2018 IPNA „Teleradio-Moldova” a depus referință la recurs, solicitând recunoașterea recursului depus de AO Centrul de Informații Genderdoc-M ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 22 ianuarie 2018 (f.d. 234, vol. I), cât și faptul că la materialele cauzei lipsesc careva probe ce ar demonstra momentul comunicării acesteia, recursul AO Centrul de Informații „Genderdoc-M”, se consideră declarat în termen.

În acest sens, CtEDO a admis faptul că instituirea unor termene pentru sesizarea instanței este o cale de realizarea a unei bune administrări a justiției, cu condiția ca impunerea acestora să nu lezeze dreptul de acces la justiție în substanța sa. De aceea, Curtea a constatat că impunerea unui termen de recurs care să curgă de la data pronunțării hotărârii, pe care părțile nu o cunosc întotdeauna și de la data depunerii hotărârii la grefa instanței care a pronunțat-o este dovada unui formalism excesiv care a condus la anularea, în substanță, a posibilității reclamantului de a sesiza o instanță (*cauza Agatianos vs. Grecia*).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la

proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de AO Centrul de Informații „Genderdoc-M”, prin intermediul avocatei Doina Ioana Străisteanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a actului judecătoresc recurat.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea

unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (*hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016*).

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de AO Centrul de Informații „Genderdoc-M”, prin intermediul avocatei Doina Ioana Străisteanu, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Asociația Obștească Centrul de Informații „Genderdoc-M”, prin intermediul avocatei Doina Ioana Străisteanu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Ion Druță

Judecătorii

Luiza Gafton

Victor Burduh